

SIKKERHEDSDATABLAD

Sikkerhedsdatablad efter (EF) nr. 1907/2006.

Sikkerhedsdatabladet i 16 punkter er udarbejdet af dansk miljørådgivende konsulentfirma, der har foretaget toksikologisk vurdering af **alle** indholdsstoffer i blandingen.

PUNKT 1: Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden**1.1. Produktidentifikator:**

CERNIT POLYMER CLAY

PR-nr.: Skal ikke anmeldes – se punkt 16.

1.2. Relevante identificerede anvendelser af stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes:

Ler til hobbybrug. Produktet overholder Fællesrådet for formnings- og hobbyaterialers krav, version 9 af 1/5-2010 til formnings- og beskæftigelsesmaterialer.

1.3. Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet:

The Clay and Paint Factory S.A.   Tel: +32 4 345 99 64
Rue du Dossay, 3   Fax: +32 4 345 99 69
4020 Wandre (Liège) / Belgien   H: www.clay-and-paint.com
Ansvarlig for sikkerhedsdatablad (e-mail): ALTox a/s (altox@altox.dk)

1.4. Nødtelefon:

+45 – 82 12 12 12 (24-timers service)

PUNKT 2: Fareidentifikation**2.1. Klassificering af stoffet eller blandingen:**

ALTox a/s har vurderet, at blandingen ikke skal klassificeres efter EU (67/548 eller 1999/45) og CLP (1272/2008).

2.2. Mærkningselementer:

EU/CLP: Ingen.

2.3. Andre farer: Brænding af ler og rengøring af rum med keramikbrændeovn må kun foretages af voksne. For at undgå / minimere støvudvikling skal følgende instruktioner følges. Tørret, brændt ler må ikke slibes. Affald fra lerproduktionen, f.eks. gamle aviser brugt som underlag, skal smides væk, mens det endnu er vådt. Rengøring af rum med keramikbrændeovn skal ske med vådrenngøring eller støvsugning med støvsuger forsynet med HEPA-filer. Det er ikke tilladt at feje eller bruge trykluft i lokalet.

PBT/vPvB: Indholdsstofferne er ikke PBT/vPvB iht. kriterierne i REACH bilag XIII.

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer**3.2. Blandinger:**

Produktbeskrivelse: Polyvinyl polymer blanding indeholdende fyldstoffer (minerale), bindemidler, pigmenter og ingen deklarationspligtige stoffer.

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger**4.1. Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger:**

Indånding: Ved normal brug er der ringe fare for indånding af produktet.

Hud: Vaskes grundigt med vand og sæbe. Rens aldrig huden med opløsningsmidler. Ved hududslæt, sår eller andre hudgener: Søg læge.

Øjne: Hvis der ved et uheld kommer ler i øjnene, skylles grundigt med vand eller øjenskylllevæske. Evt. kontaktlinser fjernes, og øjet spiles godt op. Ved irritation: Søg læge.

Indtagelse: Skyl munden og drik rigelige mængder vand. Fremkald ikke opkastning. Søg læge for en sikkerheds skyld.

4.2. Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede:

Evt. lettere irritation af lunger, hud og øjne.

4.3. Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig:

Vis dette sikkerhedsdatablad til læge eller skadestue.

PUNKT 5: Brandbekæmpelse**5.1. Slukningsmidler:**

Kan ikke brænde.

5.2. Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen:

Ikke relevant.

5.3. Anvisninger for brandmandskab:

Brug trykluftmaske ved kraftig røgudvikling ved omgivende brand.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1. Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer:

Ved optørring af vådt ler benyttes handsker af plast - se evt. punkt 8. Sørg generelt for god udluftning.

6.2. Miljøbeskyttelsesforanstaltninger:

Beholderens indhold af ubenyttet ler må ikke kommes i kloakken - se evt. punkt 12.

6.3. Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning:

Samles op med f.eks. køkkenrulle. Eftertør spildstedet med papir fugtet med vand. Videre håndtering af spild - se punkt 13.

6.4. Henvielse til andre punkter:

Se ovenfor.

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering:

Luk beholderen efter hvert brug for at undgå kontakt og udtørring.

Brænding af ler og rengøring af rum med keramikbrændeovn må kun foretages af voksne. For at undgå / minimere støvudvikling skal følgende instruktioner følges. Tørret, brændt ler må ikke slibes. Affald fra lerproduktionen, f.eks. gamle aviser brugt som underlag, skal smides væk, mens det endnu er vådt. Rengøring af rum med keramikbrændeovn skal ske med våd rengøring eller støvsugning med støvsuger forsynet med HEPA-filer. Det er ikke tilladt at feje eller bruge trykluft i lokalet.

7.2. Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uførelighed:

I den veltillukkede originalbeholder, tørt, på et velventileret sted og frostfrit.

7.3. Særlige anvendelser:

Se anvendelse - punkt 1.

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/Personlige værnemidler

8.1. Kontrolparametre:

At. grænseværdi: Ingen.

DNEL/PNEC: Ingen CSR.

8.2. Eksponeringskontrol:

Egnede foranstaltninger til eksponeringskontrol: Ingen særlige.

Personlige værnemidler:

Indånding: Normalt ikke nødvendigt.

Hud: For at undgå ler på tøjet: Brug evt. forklæde.

Øjne: Normalt ikke nødvendigt.

Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet: Ingen særlige.

PUNKT 9: Fysisk-kemiske egenskaber

9.1. Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber:

Udseende: Fast, pastøs masse (ler) i forskellige farver

Lugt: Ingen.

Lugttærskel: Ikke bestemt

pH (10% vandig opløsning): Neutral

Smeltepunkt/frysepunkt (°C): 100 - 130

Begyndelseskogepunkt og kogepunktsinterval (°C): Ikke bestemt

Dekomponeringstemperatur (°C): Ikke bestemt

Flammepunkt (°C): > 195

Fordampningshastighed: Ikke bestemt

Antændelighed (°C): Ikke relevant

Øvre/nedre antændelses- eller eksplosionsgrænser (vol-%): Ikke relevant

Damptryk (hPa, 20°C): Ikke relevant

Dampmassefylde (luft=1): Ikke relevant

Relativ vægtfylde (g/cm³, 20°C): 1,29

Opløselighed: Uopløselig i vand

Fordelingskoefficient: n-oktanol/vand, Log K_{ow}: Ikke relevant

Selvantændelsestemperatur (°C): 350

Dynamisk viskositet (cps): Ikke relevant

Eksplorative egenskaber: Ikke relevant

Oxiderende egenskaber: Ikke relevant

9.2. Andre oplysninger:

Ingen relevante.

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet:

Ingen tilgængelige oplysninger.

10.2. Kemisk stabilitet:

Stabilt ved de anbefalede opbevaringsbetingelser – se punkt 7. Ikke brandbart. Hærdetid: > 30 min.

10.3. Risiko for farlige reaktioner:

Ingen tilgængelige oplysninger.

10.4. Forhold, der skal undgås:

Undgå opvarmning til over 130°C.

10.5. Materialer, der skal undgås:

Ingen kendte.

10.6. Farlige nedbrydningsprodukter:

Ved ophedning til meget høje temperaturer (spaltning) afgives meget giftige gasser: Ætsende hydrogenchlorid (gas).

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger

11.1. Oplysninger om toksikologiske virkninger:

Sandsynlige eksponeringsveje: Hud og mavetarmkanal.

Symptomer:

Indånding:	Indånding af dampe er ikke sandsynlig under normal anvendelse.
Hud:	Kan evt. bevirke lettere irritation af huden ved længerevarende kontakt.
Øjne:	Ler i øjnene kan virke irriterende og medføre rødme.
Indtagelse:	Kan evt. virke irriterende på slimhinderne i mavetarmkanalen og medføre ubehag.
Kroniske virkninger:	Ingen kendte.

PUNKT 12: Miljøoplysninger

12.1. Toksicitet:

Ingen tilgængelige og/eller anvendelige data.

12.2. Persistens og nedbrydelighed:

Ingen tilgængelige og/eller anvendelige data.

12.3. Bioakkumuleringspotentiale:

Ingen tilgængelige og/eller anvendelige data.

12.4. Mobilitet i jord:

Ingen tilgængelige og/eller anvendelige data.

12.5. Resultater af PBT- og vPvB-vurdering:

Indholdsstofferne er ikke PBT/vPvB iht. kriterierne i REACH bilag XIII.

12.6. Andre negative virkninger:

Ingen kendte.

PUNKT 13: Forhold vedrørende bortskaffelse

13.1. Metoder til affaldsbehandling:

Større spild eller større rester afleveres til kommunal opsamlingsplads, Miljøbilen eller Nord (tidligere Kommunekemi).

<u>Kemikaliegruppe:</u>	<u>Affaldsfraktion:</u>	<u>EAK-kode:</u>
H	03.22	20 01 28
H/Z	05.99	15 02 03 (papir forurennet med blandingen)

PUNKT 14: Transportoplysninger

Ikke omfattet af transportreglerne.

14.1. UN-nr.: Ikke relevant

14.2. UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name): Ikke relevant

14.3. Transportfareklasse(r): Ikke relevant

14.4. Emballagegruppe: Ikke relevant

14.5. Miljøfarer: Ingen.

14.6. Særlige forsigtighedsregler for brugeren: Ingen.

14.7. Bulktransport i henhold til bilag II i MARPOL 73/78 og IBC-koden: Ikke relevant.

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

15.1. Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø:

Ingen.

15.2. Kemikaliesikkerhedsvurdering:

Ingen CSR.

PUNKT 16: Andre oplysninger

Faresætninger angivet under punkt 2 og 3:

Ingen.

Forkortelser:

At. = Arbejstilsynet

CMR = Carcinogenicitet, mutagenicitet og reproduktionstoksicitet.

CSR = Chemical Safety Report (Kemikaliesikkerhedsrapport)

DNEL = Derived No-Effect Level (Udledt nuleffektniveau)

EC₅₀ = Effect Concentration 50 % (Effektkoncentration 50 %)

FW = Fresh Water (Ferskvand)

LC₅₀ = Lethal Concentration 50 % (Dødelig koncentration 50 %)

LD₅₀ = Lethal Dose 50 % (Dødelig dosis 50 %)

PBT = Persistent, Bioaccumulative, Toxic (Persistent, bioakkumulerende, giftig)

PNEC = Predicted No-Effect Concentration (Beregnet nuleffekt-koncentration)

SW = Salt Water (saltvand)

vPvB = very Persistent, very Bioaccumulative (Meget persistent, meget bioakkumulerende)

Litteratur:

RTECS = Register of Toxic Effects of Chemical Substances

EPA Ecotox = Environmental Protection Agency

IUCLID = International Uniform Chemical Database Information

Rådgivning om oplæring/instruktion:

Blandingen må kun anvendes af personer, som nøje er instrueret i arbejdets udførelse og som har kendskab til indholdet i dette sikkerhedsdatablad.

Yderligere oplysninger:

Blandingen skal ikke anmeldes til Produktregistret, da det ikke er omfattet af reglerne for anmeldelse.

Ændringer siden forudgående version:

Ikke relevant.

Udarbejdet af: ALTox a/s - Tonsbakken 16-18 - 2740 Skovlunde - Tlf. 38 34 77 98 - Fax 38 34 77 99 / PW – kvalitetskontrol PH

Gennemgangsskema til

Fællesrådets krav til formnings- og beskæftigelsesmaterialer
Udgave 9 af 1/5-10

for produktet: **CERNIT POLYMER CLAY**

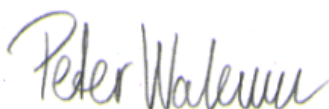
Punkter i FFFH's krav	Uddybning	Overholder produktet kravet?
4.1.1	Der er udarbejdet sikkerhedsdatablad (max. 3 år gammelt)	√
5.1	Den fuldstændige sammensætning kendes	√
4.1.2	Produkt ikke klassificeret indenfor fastsatte klassificeringer	√
4.1.3	Indhold af fareklassificerede stoffer under grænserne	√
4.1.4	Indhold af tungmetaller under grænserne	√
4.1.5	Indhold af konserveringsmidler under grænserne	√
4.1.6	Indhold af flygtige stoffer herunder organiske opløsningsmidler under grænserne	√
4.1.7	Indhold af kræftfremkaldende/mutagene/reproduktionsskadende stoffer under grænserne	√
4.1.8	Indhold af sensibiliserende stoffer under grænserne	√
4.1.9	Indhold af hormonforstyrrende stoffer	√
4.1.10	Uden parfume- eller duftstoffer	√
4.1.11	Indhold af særligt farlige stoffer (SVHC) under grænsen	√

Cernit Polymer Clay overholder Fællesrådet for formnings- og hobbyaterialers krav, version 9 af den 1. maj 2010 til formnings- og beskæftigelsesmaterialer og er dermed indplaceret i gruppe A.

Denne gennemgang er foretaget af ALTox d. marts 21, 2013.

Pernille Hjaltalin
Direktør, Farmaceut

Peter Waksman
Miljøkonsulent, Miljøkemiker